

Aan de leden van Programmteam Zorgprestatie­model

Datum : 26 augustus 2021
Ref. : MP/dm/2108007
Betreft : Positie (ortho)pedagoog en orthopedagoog-generalist in het ZPM

Geachte leden van het programmteam,

In diverse gremia, en zeker in werkgroep 5, de werkgroep beroepen, is inmiddels meerdere keren van gedachten gewisseld over de positie van de orthopedagoog en de orthopedagoog-generalist (OG).

In de beroepenlijst is in de tabel in de kolom ‘overige beroepen’ achter het beroep orthopedagoog en achter het beroep orthopedagoog-generalist de volgende inperkende toelichting opgenomen: *‘Voor behandeling van patiënten van 18-23 jaar en van patiënten met bijkomende verstandelijke beperkingen.’* Het beroep pedagoog ontbreekt, in tegenstelling tot de huidige DBC-systematiek, geheel.

Eerder lieten P3NL en de NVO al weten dat deze inperkende toelichting gebaseerd is op naar hun idee onjuiste aannames. Inmiddels hebben P3NL en de NVO de situatie nader geanalyseerd en worden, hoewel het Zorgprestatie­model nog niet eens in werking is getreden, de consequenties van dit besluit voor de beroepsgroep zelf, maar ook voor zorgaanbieders en cliënten, steeds zichtbaarder.

De NVO diende op 19 juli jl., samen met negen zorgaanbieders en een zelfstandig gevestigde praktijk, een bezwaarschrift in bij de Nza. Diverse andere grote zorgaanbieders lieten weten dat zij dit initiatief steunen.

Het heeft echter de voorkeur van P3NL en de NVO om de situatie als veld onderling op te lossen, in plaats van dat dat juridisch zou worden afgedwongen. Daarom dringen wij er bij u op aan, op basis van onderstaande en deels recent verkregen aanvullende inzichten en informatie, uw besluit te heroverwegen.

Het ZPM bepaalt inhoud, terwijl motief en rechtvaardiging ontbreekt

Eerder lieten wij weten dat:

- de inperking niet te herleiden is tot bepalingen in wet- en regelgeving. Integendeel, de beroepstitel van de orthopedagoog-generalist is met de opname in de Wet BIG een beschermde beroepstitel geworden, de bijbehorende deskundigheidsbeschrijving in artikel 33f biedt heel andere en meer flexibele ruimte dan de inperking formuleert;
- het Landelijk Kwaliteitsstatuut ggz, dat regelt dat de orthopedagoog-generalist vanaf 1 januari ggz regiebehandelaar kan zijn, een andere duiding en onderscheid maakt in complexe zorg;
- het bevreemding wekt dat een dergelijke inperking voor één beroep is opgesteld en niet bij beroepen waarbij dat meer voor de hand liggend zou zijn;
- de huidige DBC-systematiek deze inperking niet kent en dat niet heeft geleid tot signalen over kwalitatief onvoldoende zorg of risico's van andere aard als de beroepsgroep over de volle breedte van de ggz inzetbaar is;
- de NVO-beroepscompetentieprofielen, in indicatieve zin, juist de breedte van inzetbaarheid van zowel de orthopedagoog als de orthopedagoog-generalist beschrijven.

In combinatie met schrijnende signalen van leden van de NVO (zie bijlage) over hoezeer zij nu al beknot worden in inzetbaarheid, loopbaanontwikkeling en opleidingsmogelijkheden, kan onze conclusie niet anders zijn dat dat het Zorgprestatiemodel op deze manier inhoud bepaalt in plaats van, zoals naar eigen zeggen de ambitie is, inhoud volgt.

Schadelijke gevolgen

De NVO krijgt reeds nu al spontane signalen binnen van leden die nu al om advies en om hulp vragen, omdat het Zorgprestatiemodel zijn schaduw vooruit werpt als het gaat om inzetbaarheid, loopbaanperspectief en opleidingsmogelijkheden. Naar verwachting zullen deze signalen blijven komen en sterk toenemen als het Zorgprestatiemodel daadwerkelijk is ingevoerd.

Het gaat echter niet alleen om schadelijke gevolgen voor de beroepsgroep. Orthopedagogen die nu worden ingezet voor cliënten ouder dan 23 en hun ouders en naasten, worden daarvoor vanaf 1 januari 2022 niet meer vergoed. Het kostprijsonderzoek uit 2017 gaat uit van ongeveer 200 fte orthopedagogen. Dat betekent een veelvoud aan professionals. Gerekend met de normproductiviteit in het onderzoek van 1100 uur per fte per jaar betekent dat in theorie een verlies van 220.000 behandelingen in de ggz. Daarbij komt dat de situatie sindsdien veranderd is; er zullen meer orthopedagogen in de ggz werken, o.a. omdat de OG is opgenomen in de Wet BIG en in het Landelijk Kwaliteitsstatuut ggz en omdat de uitstroom van de opleidingen OG afgelopen jaren aanzienlijk toenam.

Voor werkgevers betekent de inperkende toelichting een herschikking van capaciteit; het aantal professionals dat inzetbaar is voor cliënten ouder dan 23 wordt kleiner en de wachtlijsten voor cliënten ouder dan 23 zullen toenemen.

De inperkende toelichting betekent ook een ingreep in de behandelrelatie en heeft consequenties voor continuïteit van zorg. Cliënten die nu worden behandeld door een orthopedagoog of orthopedagoog-generalist zullen (onnodig) een nieuwe relatie met een andere behandelaar moeten opbouwen.

Zorgaanbieders maken nu geen onderscheid tussen cliënten naar leeftijd. Als zij dat wel moeten doen, betekent dat een toename van hun administratieve lasten. In simulaties is dit onderscheid nog niet meegenomen, omdat zorgaanbieders nu niet differentiëren naar leeftijd. Individuele berekeningen van zorgaanbieders laten een verlies aan omzet in het ggz-deel 23+ zien van 15 tot 20%.

Onjuiste tariefberekening

In de tariefberekeningen voor het Zorgprestatie-model is ten onrechte geen rekening gehouden met bovenstaande consequenties. Doordat een deel van de productie van de getroffen (ingeperkte) beroepen niet meer declarabel is, zou dit moeten zijn doorberekend in de tarieven van de resterende (niet uitgesloten) beroepen. Dit kan niet worden weerlegd met een verwijzing naar de historische kostprijzen (P), omdat het hier gaat om volume-uitval (Q). Die volume-uitval wordt veroorzaakt door het stellen van voorwaarden die eerder niet golden.

Schrappen is noodzakelijk en wordt breed ondersteund

Op grond van bovenstaande overwegingen en deels nieuwe inzichten in consequenties stellen naast P3NL ook Mind, de Nederlandse ggz en Meerggz voor besluitvorming te heroverwegen en de inperkende toelichting te schrappen.

De vraag naar onderscheidendheid en inzetbaarheid van beroepen moet op een andere plaats, in een ander verband en op een ander moment zorgvuldig en tegen het licht van o.a. de Toekomstagenda ggz worden beantwoord. Een bekostigingsmodel leent zich daar niet voor.

Mede namens Mind, de Nederlandse ggz en Meerggz,

Met vriendelijke groet,

prof. dr. M.J.P.M. (Marc) Verbraak
Voorzitter P3NL

Drs. G.J. (Gerard) van Egmond
Voorzitter NVO

Bijlage: 1

Een afschrift van deze brief is verstuurd aan het ZiN, de NZa, de staatssecretaris van VWS en de Vaste Kamercommissie VWS.